

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Art. coli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.

Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Nr. 89 Șc. 1910.

Edict.

Prin aceasta se anunța, cumcă decretul de întărire, extradat de către Consistorul gr.-ort. român din Oradea-mare la 11/23 August 1893, Nr. 871/132 șc., pe seama învățătorului Vasile Strauț, pentru stațiunea învățătorescă din Oșand, și pierdut de respectivul învățator, prin prezentul edict se nimicește, respective se declară de nevalabil.

Oradea-mare, din ședința Consistorială, ținută la 29 Ianuarie (11 Februarie) 1910.

Vasilie Mangra m. p.,
vicar episcopesc.

Aviz.

Ceice doresc notă saldată pentru sumele trimise tipografiei sau librăriei diecezane, fie ca abonament pentru foaia „Biserica și Școala“ fie în prețul calendarelor sau alte solviri, pe lângă suma ce este a se espeda, se alăture și 12 fil. în scopul dorinței indicată mai sus.

Administrațiunea
Tipografiei și Librăriei diecezane.

Să aprindem luminile.

Conferințele catihetice pastorale deoparte, iar de alta parte instituțiunea comisarilor de examene școlare au relevat multe scăderi latente, cari făceau imposibil un avânt al oficiului pastoral și învățătoresc. Între aceste scăderi este lipsa de carte. Tabloul ce ni-a înfățișat rezumatul acestor constatări este chiar înspăimântător.

S'a constatat anume, că între pedecile din calea învățământului catihetic figurează și lipsa de aptitudini metodice la o mare parte a preoțimei, de unde urmează gena, — căci cine se prinde bucuros de un lucru pe care nu-l înțelege, — și apoi declinarea dela sine a datoriei de a ca-

tehiză, punând acest oficiu pastoral-catihetic, în sarcina învățătorului. Ce va să zică aceasta atunci când în seminarii să propune sistematic studiul catihetic și să face praxă intensivă, bunăoară în seminarul din Arad, elevii din cursul al III-lea fac praxă în școala de aplicație și sunt împărțiți ca catiheți independenți pe la școlile neconfesionale din Arad? Aceea, că preoțimea după ce iasă din seminar, să degagează de aceasta datorie, prin ce își negligă studiul făcut, până când îl pierde cu totul, devine incapabil pentru catehizare.

Aici s'au făcut constatări numai din mărturisirile proprii, din conferințele pastorale catihetice, o cercetare mai amănunțită însă în economia intelectuală a preotului ar fi dus și la alte constatări și anume, că nu numai cartea catihetică lipsește din casa preotului, ci și altă carte indispensabilă pentru îndrumările pastorale, poate alocurea și totala lipsă de carte din casa preotului, bunăoară, dintre 789 preoți sunt numai 137 abonenți la »Revista Teologică« și »Biserica și Școala«, încă este abonată în mare parte numai de comunele parohiale și poți numără pe degete pe cei ce abonează din al lor. »Revista preoților« încă sigur va face cunoștință cu aceasta experiență. De ale revistei teologice nici nu mai vorbim. Unde nu este hrană sufletească, acolo trebuie să între seceta activității pastorale. La aceasta neglijare a contribuit și guvernul diecezan, care odinioară acreditase greșala, că catehizarea este chestiune de metod, preferind pe învățătorii preinși metodici mai buni decât preoții.

Dar nu va dură mult aceasta stare, căci se ridică și preoți iubitori de carte, și aceștia își fac calea prin șirurile preoțimei parohiale, credem că are dejă și rol conducător. Datoria noastră este a îmbrățișa și a distinge pe cei ce ostensesc și jertesc pentru carte, pe cei ce învață înșiși și învață pe alții, că biserica doar pe învățători se întemeiază.

Credeam să aflăm la învățătorime mai multă carte în casă. Aici sau făcut cercetări statistice până în casa învățătorului, avem dar înaintea noastră constatări concrete. Din aceste date statistice aflăm că sunt învățători, cari au sute, ba

chiar și mii de volume în bibliotecile lor, iar pe lângă aceasta mai abonează 2—3 și chiar mai multe reviste pedagogice; dar pe lângă aceștia prea mare este procentul acelor care n'au nici bibliotecă, nici reviste pedagogice. Din motive bineînțelese ne restrângem la generalități. De pildă, un însemnat percent de învățători, din 407 câți îi avem, n'au deloc cărți la casa lor, afară de cărțile de școală; iar procentul acelor, cari afară de cărțile de școală n'au alte cărți și scrieri pedagogice este și mai mare. Situația o mai agravează, că bunăoară o »Reuniune« învățătoarească să plângă, că și cărțile din bibliotecă »Reuniunii« rămân necetite.

Al doilea factor al cultivării învățătorului sunt revistele pedagogice, chemate a ține pe învățători în curent cu progresul științei pedagogice. Aici ne surprinde în prima linie, că dintre 407 învățători, abia 189 abonează organul Reuniunii învățătorilor din Arad, pe când noi nu ne puteam închipui să existe învățător, care nici măcar organul de informație al Reuniunii să nu-l aboneze. Incolo după statistică ar fi să fie 97 abonați la »Vatra Școlară«, dar după datele »Vetrei Școlare« abia 38; celelalte reviste sunt în număr foarte mic abonate, sunt și 5 învățători, cari au declarat că n'au și nu cetesc alt organ decât »Néptanitók Lapja«; ba sunt și de aceia cari n'au de fel bibliotecă și nici reviste pedagogice; însă nu ne mai amărăm cu afișarea acestei părți slabe. Indiferentismul acesta a repus odinioară »Revista pedagogică« a regretatului Barcian; iar »Vatra școlară« apasă odată tot în lipsă de sprijin, la reînvierea ei la 1 Mai avea 184 abonați din întreaga mitropolie, așa că redactorul ei, profesorul Dr. P. Șpan să tângue, că »Unde sunt numărșii mei foști elevi, pentru cari am ostenit și ostenesc?!«

Ne-am ferit de a atinge susceptibilități, dar aveam datoria a atrage atențiunea celorla pe cari îi privește, că cartea este arma intelectualului, și noi suntem o armată fără arme, cum vom da dar lupta culturală? Poate cineva fi firezar fără firez? Uite nici preotul nu poate fi preot, nici învățătorul învățător fără carte. Și mai bine să o constatăm noi aceasta, decât să astupăm cauza latentă a inferiorității noastre în lupta de existență.

Acest întunec la lumina culturii de astăzi ne este mormântul. Să aprindem dar luminile în casele, în școlile și în bisericile noastre, să înființăm biblioteci și private și parohiale, aceste să fie podoaba casei noastre și precum mama Grahilor de odinioară înlocuiea juvaerurile cu fiii ei, mai scumpi decât aurul și argintul celorlalte femei, așa să fie bibliotecă podoaba casei preotului și a învățătorului și aceste să le arate ca obiectele cele mai prețioase ale

casei sale, în loc de lemnul cioplit al mobilelor de lux, ce a devenit boală modernă. Cu acest exemplu se vor învăța și țaranii noștri la carte.

Să nu ni se zică, că din lipsă de mijloace nu avem biblioteci, pentru că aceasta nu este adevărat, ci să zicem că în lipsă de simț cultural. Caută-și cvitele ceice n'au cheltuit pe cărți, și vor afla cât merge pe alte plăceri, și veți afla, că sunt bani pentru plăceri, numai aceea nu să știe, că cea mai mare plăcere este a citi o carte bună. Gustați din aceasta plăcere și veți vedea farmecul ei.

Nu este destul să aprindem numai în biserică ochilor lumânări de ceară, ci să aprindem și sufletului lumina culturii, cartea, în fiecare casă să ardă aceste luminațe și în jurul acestor luminațe să se însire bătrâni și tineri, bărbați și femei, ca să-și nobilizeze sufletul abrutizat de urgia vieții. De ce să nu fie în fiecare casă bibliotecă, precum este masă, că doar sufletul încă trebuie să se hrănească întocmai ca și trupul, dacă e vorba să nu se îndobitocască omul.

Nu este această un joc de cuvinte ci văpaia misiunii noastre învățătoarești.

Titu Maiorescu.

— Conferința dlui Sever Bocu —

„Asociația aradană“ este conștie de chemarea sa. A fost călăuzită de intențiile cele mai bune, când a luat norocoasa hotărâre de a aranja o serie de conferințe, atât aici în Arad, cât și în provincie. Conferențieri competenți și-au dat întâlnire la desfășurarea unui program de muncă în această direcție și am avut deja plăcută ocaziunea, să ascultăm câteva conferințe, toate de un interes deosebit, tratând chestii importante dintre cele mai actuale.

Un subiect nu se poate mai nimerit a avut conferința de duminică a Dlui Sever Bocu; despre Titu Maiorescu.

O știm, că Dl Maiorescu profesor de logică la universitatea din București, constrâns de vârsta înaintată de 70 ani, îngăduită și de lege, s'a hotărât a se retrage încă în toamna anului trecut dela catedră.

Pasul acesta, regretat însă de foarte mulți, a în demnat pe stimătorii marelui săvant să se folosească de ocaziune pentru a-și manifesta cele mai curate sentimente de alipire și de dragoste față de veneratul pedagog. A fost sărbătorit într'un chip demn de valoarea lui. Cu deosebire în Iași și la București a fost sărbătorirea de un caracter sincer impunător.

„Asociația aradană“, ca și o instituțiune culturală ave și ea o mare datorință; pe care și-a împlinit-o prin conferința bineprimită a Dlui Sever Bocu, și s'a grăbit să se achite de recunoștință către veneratul maestr al literelor române.

Conferința s'a ținut în sala festivă a Seminarului ca și cele de mai înainte.

„În cununa de recunoștință, ce s'a împletit astoamnă Dlui Maiorescu, cu prilejul retragerii sale, trebuie să punem și noi un mănunchiu de frunze“ începe Dl Bocu și într'o conferință rotundă aduce elogiul și cere și meritate părintelui criticei românești. Conf

rința însă în largul ei este de un conținut despre procesul literar a lui Maiorescu cu principiul de latinizare a generației dela 60—70.

„Curentul exagerat de latinizare a lui Cipariu a primit un dușman înverșunat în criticul Maiorescu, care într'un scris plin de satiră superioară răspunde totdeauna rece la atacurile nu totdeauna obiective a le contrariilor. Și a eșit biruitor cu fonetismul său plăcut și firesc consolidându-se acest curent mai mult prin „Junimea,” la care se alătură rând pe rând toți scriitorii de seamă, Eminescu, Creangă, Slavici și chiar Alexandri.”

„Este învinuit Maiorescu pe vremea acea de cosmopolitism și nu fără îndreptățire. Ce a scris însă mai nou despre Goga demonstrează, că el a părăsit de mult acest principiu.”

Conferențiarul mai amintește, că deși activitatea lui critică a scăzut, totuși este o autoritate literară necontestată și amintește faptul, că tinerii scriitori nici azi nu se simt trecuți în templul artelor, dacă nu au primit consacrarea lui Maiorescu. În legătură cu aceasta spune, că dintre scriitori: Ioan Popovici Bănățeanul, Victor Vlad Delamarina și Oct. Goga chiar numai în anii trecuți au avut norocul de a primi consacrarea lui.

Un gest plăcut a fost din partea „Asociației aradane,” că prin conferința D-lui Bocu a sărbătorit pe maestrul literelor românești și a servit cu ocaziunea frumoasă, să-l sărbătorească și publicul, care a luat parte la aceea conferință.

Treierarhi în Arad.

P. S. S. episcopul nostru diecezan a fost în ziua de Treierarhi ales de episcop. La sărbătoarea Treierarhilor de estimp s'au împlinit 7 ani ai părintelui nostru episcop. Cu aceasta ocaziune a oficiat în catedrală P. S. S. Sfta Liturgie asistat de părinții: R. Ciorogariu, protosințel, Vasilie Beleş, protopop, Gavril Bodea, Alexiu Vesalon, Vasilie Olariu și Dr. T. Botiș preoți; Dr. I. Suci, protodiacon; Dr. George Ciuhandu, Cornel Lazar și Gruescu diaconi. Răspunsurile le-a cântat corul seminarial. De față au fost toate corporațiunile bisericești și intelectualii din loc.

După terminarea Sftei Liturghii P. S. S. cu asistența de sus a oficiat parastas pentru regretatul Dr. Iuliu Mera, frumoasa ființă de care cu jale ne aducem aminte toți pentru calitățile lui extraordinare cu cari a împodobit societatea românească și dela care așteptam continuarea muncii sale literare rodnice. Dânsul e trecut în panteonul binefăcătorilor neamului românesc. Frumoasa sa avere 65,000 cor. numărare și 61. acții dela institutul de credit și economii „Victoria”, a testat-o de fundațiune pentru creșterea tinerimei române academice. Lăsământul este acum deplin aranjat și dieceza a primit averea în posesiune. A fost un dușos act cum Arhiereul încunjurat de preoțime și de admiratorii Drului Mera înălța rugăciuni pentru odihna aceluși suflet nobil.

După terminarea parastasilor obștea a plecat la reședința episcopescă, unde prin rostul protosințelului R. Ciorogariu și-a exprimat feli-

ritate. P. C. S. plecând dela figurile marilor ierarhi, cari au creat epoca de aur a bisericii, feliicită pe ierarhul de astăzi, care a intrat la aceasta treaptă pe ușa marilor ierarhi, și îi aduce de dar mintea, inima și voința obștei, de a-l sprîjinii în calea spre urmele marilor ierarhi. P. S. S. mulțumește urările, să simte feliicit, că între fii bisericii s'a sălășluit pacea în acești 7 ani ai episcopiei sale și întreagă vieța sa s'o dedică nu întru fudulie ci întru smerenie păcii și înaintării bisericii, ne cerând pentru sine altă parte decât mângăierea sufletească de a vedea înflorirea vieții creștinești. S'au prezentat apoi elevii institutului ped-teol., cari prin oratorul lor Morariu, își aduc omagiile lor, primite cu dragoste părintească de către arhiereu și cu sfaturi părintești.

P. S. S. a dat masă mare, la care a avut de oaspeți preoțimea asistentă, funcționarii consistoriali și fruntașii din Arad.

Fundațiunea Trandafil.

O știre eronată, dată de „Keleti Ertesitő”, a fost reprodusă de mai multe ziare din capitală, și în urmă și de unele ziare românești. Știrea se referă la fundațiunea Trandafil. Starea lucrului e următoarea:

Un bun creștin, cu numele Trandafil, locuitor în Neoplanta, nu departe de Carloveș, în lipsa de copii, și a testat la anul 1842 întreaga sa avere, stătătoare din o moșie de vre-o șapte sute jugăre pământ de calitate cea mai bună, mitropoliei gr. ort. din Carloveș, punându-o la dispoziția patriarhului, în scopul, ca din venitele averii acesteia, după moartea sa și a soției sale, să se împartă stipendii tinerilor de legea gr. ort. din întreagă Ungaria. Erau înțeleși deci și tinerii gr. ort. de naționalitate română, pentru că atunci ne aflam încă în comunitate bisericească cu Sârbii. Patriarhul sârbesc însă cu toate acestea a dat stipendii din fundațiune numai la tinerii gr. ort. de naționalitate sârbească, iar noi, Românii, nu știam multă vreme nimica despre existența acestei fundațiuni.

Când a aflat congresul nostru național bisericesc despre existența ei, ceva mai târziu, și s'a convins din cuprinsul testamentului, că și tinerii gr. ort. români au drept la stipendii din această fundațiune, a încredințat consistorul mitropolitan cu intentarea procesului pentru revindecarea dreptului bisericii noastre asupra acestei fundațiuni.

Procesul, început la anul 1900, s'a terminat la toate forurile, deci și la Curie, cu sentință adusă în favorul bisericii noastre. S'a recunoscut pe sama mitropoliei noastre dreptul la jumătate venitelor scoase din pământurile fundațiunii, și această jumătate din venite, în sumă cam de 20,000 coroane la an, mitropolia noastră o și primește regulat.

S'a început însă un alt proces. După ce forurile judecătorești au recunoscut pe seama mitropoliei noastre dreptul la jumătate din venitele fundațiunii Trandafil, au recunoscut prin aceasta și dreptul la jumătate din fundațiune însăși. Biserica noastră a cerut deci, ca fundațiunea să fie împărțită în două, pentru a-și administra fiecare biserică, cea sârbă și cea română,

separat partea ei; și în procesul acesta cele două foruri prime ni-au dat câștig de cauză, dar forul suprem, înalta Curie, ni-a denegat cererea, pe motivul, că o fundațiune, ca persoană juridică, e indivizibilă, deci nu se poate împărți, ci are să fie administrată și folosită în comun și în viitor. Perderea procesului despre care au scris gazetele din capitală se refere deci numai la împărțirea fundațiunii, nu la dreptul ce-l are mitropolia noastră asupra fundațiunii și asupra venitelor scoase din această fundațiune, căci dreptul acesta nu se mai poate altera.

Alcoolismul.

Antialcoolismul în școală. În chestia alcoolismului ministrul de instrucțiune englez a edat o nouă ordinațiune, de o însemnătate foarte mare pe terenul acesta. Nu numai că dispune, că învățătorul tuturor școalelor publice, să clarifice elevilor chestia alcoolismului, dar precizează și materialul de propunere. Acest plan se eslinde asupra influinței biologice, patologice și sociale a alcoolului și e cu mult mai perfect, ca cel francez. Titlul planului acestuia este: „*Syllabus of Lessons on Temperance for scholars attending public elementary schools*”. Cărticica — 21 pagini — vestește abstinență totală, înșirând pericolele provenite din consumarea alcoolului. Când vom avea și noi astfel de carte?

Patria alcoolului. Patria alcoolului nu e Rusia precum cred cei mulți, ci Franța, căci aici se simte mai tare blăstămul alcoolului. Aceasta ne dovedește și trista statistică, carea arată cum sapă alcoolul groapa popoului francez, odinioară puternic și vânos. Încă înainte cu jumătate de veac Franța aparținea acelor popoare, cari consumau foarte puțin alcool; în acel timp consumarea alcoolului la popoarele germane făcea cam 4—5 litre de persoană, până-ce în Franța de-abea făcea 2 litre. Azi în proporție Franța consumă cel mai mult alcool. Azi în țările scandinave de persoană să comput 3—4 litre de alcool, în Germania 10, iar în Franța 15 litre cad pe o persoană. Înainte cu cincizeci ani poporul francez nici nu cunoștea absintul. În anul 1884 consumarea absintului (cel mai tare alcool) a ajuns oribila cifră de 50.000 Hl., iar azi anual se bea cam treizeci milioane Hl. de absint. Statistica din 1875 arată că pe aceea vreme o crăsmă eră pentru 100 de oameni, iar azi trei-patru. Londra are 5680 de crăsmi, Cicago 5740, iar Parisul 30.000!!! Triste stări ne arată și cercetările făcute în școalele Franței. Într-o școală populară din Paris, unde cea mai mare parte a școlărilor sunt copii ai muncitorilor la fabrici, învățătorul ținând prelegere despre influința alcoolului din curiositate întrebă pe un elev că beut-a el absint? Respunzând acesta cu da, a întrebat pe rând și pe ceilalți elevi și s'a dovedit, că dintre 49 elevi 30 beau tot mereu absint. (N'ar fi bine ca și din partea autorităților noastre școlare, să se dispună astfel de cercetări?? Ar contribui mult la sanarea răului și la ridicarea moralității!) Mai răspândit e alcoolismul în Normandia (o provincă în nord-vestul Franței). Aici și sexul feminin suferă de aceasta boală. 25% din fetițele de școală beau acasă răchie ori liqueur. Muncitoarele din orașele Normandiei, când pleacă la lucru dau copiilor din leagăn cafea amestecată cu alcool, ca să doarmă liniștiți, până mamele lor sunt în lucru. Copiii și adorm, iar mamele lor pot lu ră liniștite. Dar datina aceasta t-și are tristețele sale urmări! Odinioară cei mai voinici soldați ai Franței se recrutau din Normandia, azi/re-

cruii din Normandia sunt slabi și schilози. Științele medicale cercetând, că în ce se manifestează mai trist influința alcoolului în organismul omului muncitor, s'a constatat, că aprinderea de plumăni la alcoolisti în 46 cazuri se sfârșește cu moarte, iar la abștinenți numai în 5 cazuri. Deci e evidentă influența alcoolului asupra funcționării plumănilor, și aceasta e cauza principală, că în Franța anual pier 200.000 de oameni în tuberculosă.

Alcoolul și Curtea cu jurați. În Budapesta s'a întâmplat, că un jurat, carele a avut parte oficioasă la pertractarea cūrții cu jurați, în decursul prânzului, ce s'a servit în edificiul tribunalului, atăta alcool a consumat, încât la pertractarea de după ameazi a intrat beat în sala de pertractare, ca se enunțe sentință de moarte sau temniță pentru un alt cetățean inculpat. Din acest incident comisiunea executivă a societății *Good-Templar* (cit: Gut Templar) ș'a ținut ca o sfântă datorință, de a prezentă un memorand ministrului de justiție și tribunalului penal din Budapesta, ca se interzică servirea beuturilor alcoolice pe seama juraților în edificiile oficioase ale tribunalelor din patrie. Dar interzicerea numai pe jurați să-i privească? Când judeci asupra fratelui tău, nu-ți amorți conștiința cu alcool.

Alcoolul și animalele. În Dorpat profesorul Rauber a experimentat cu animale, ca să se convingă, în că influința alcoolului asupra lor. În decursul observațiilor a constatat, că infusoriile (ființe unicelulare) în apă amestecată cu 2% alcool au încetat de a-se mișca și murind s'au lăsat pe fundul vasului. Lipitoarea se silește a-se scăpa din o apă în care am turnat alcool, iar de a fost silită a trăi în o astfel de apă, la un timp a căzut amorțită pe fundul vasului. Racul imbibat cu apă alcoolizată la început se leagăna ca omul beat, mai apoi amorțește; peștele se întoarce pe lature, pe urmă încoată pe spate. Dacă dosa de alcool e mai mare toate animalele din aceea apă t-și pierd viața. Dacă așa pățesc celelalte viețuitoare, oare omul să fie excepțiune?!

Rachiu pentru sufletele morților? Un venerabil preot ne scrie, că alcoolismul, în unele părți atât de tare e răspândit, încât, din vina unor preoți, a intrat și în biserică. Știm, că poporul la pomeni și alte ocaziuni bea alcool pentru odihna celor reposați fiind în credință, că face un act de pietate în memoria mortului. Dar nu ne putem îndestul miră ce cauză rachiu la parăstul ținut în sfta biserică?! Rachiu — bine știut — nu e luat întră materiile de lipsă la facerea parastasului, iar sfta biserică încă n'a ajuns crăsmă? Oare nu e rachiu și birtul cauza imoralității popoului nostru? Afară cu rachiu din biserică! Tot cel ce rabdă ori-șe fel de rachiu în biserică comite atentat la baza sftii noastre biserici și contribuie la subminarea ei. Atragem atențiunea celor competenți.

(N. M.)

Contribuiri p. fondul cultural al diecezei Aradului

Ianka Bartuschek, elevă, Belinț	20	co
Elena Hațeg, econoamă,	1	"
Lina Cărăbaș,	40	"
Elena Hațeg,	1	"
Maria Hațeg,	40	"
Elena Maticea,	1	"
Sanda Veche,	1	"
Elisabeta Moise,	1	"
Elisabeta Gherga	1	"
Maria Moise,	1	"

Maria Cenghea econoamă Belinț	1 cor.
Jolan Cărăbaș, func. de bancă, Ilia	2 "
N. N. func. de bancă, Ilia	30 fil.
Sofia Florescu, inv., Lugoj	2 cor.
Petru Raica, inv., Iuștia	2 "
Ana Sărb, protopopească, Belinț	25 "
Alexandra Căpitan, preoteasă, Cladova	10 "
Dr. Lucian Georgevici, adv. T.-Rékás	20 "
Amelia Căpitan, Cladova	5 "
Petru Micluța, preot, Poenari	5 "
Valeriu Cristea, preot, Zimbru	4 "
Constantin Mihulin, preot, Cicir	25 "
Comuna bisericească Cicir și colecta	9 "
Fortunat Mureșan, preot, Babșa	20 "
Lazar Ignea, inv. Babșa	10 "
Ștefan Cărăbaș, preot, Belinț	10 "
Gherasim Sărb, protopop, Belinț	100 "
George Babic, preot, Belinț	5 "
Ioan Balinț, preot, Bunea-română	10 "
Simion Faur, inv. Chisetău	25 "
Ioan Căpitan preot, Cladova	20 "
Adam Groza " Coșteiu	10 "
Comuna bisericească, Cutina	5 "
George Aurariu preot	7-50 fil
Aurel Petcu " Drăgoești	30 cor.
Nicolae Alexa, inv. Gruin	20 "
Dimitrie Sirbu, econom, "	10 "
Maria Lăzărescu, văd. preoteasă Gruin	50 "
Liviu Biro, preot, Gruin	100 "
Virgil Amandia, inv. Iclar	5 "
Romul Secoșan, preot "	25 "
Atanasiu Lazar, inv. Ierșnic	25 "
Ioan Furdean, " Leucusești	50 "
Comuna bisericească, "	50 "
Moisă Barbulescu, preot Herneacova	25 "
Nicolae Stefanovici, inv. Begamonostor	50 "
George Adoc, inv. Paniova	5 "
Ilie Micu, preot	10 "
Eremie Ardelean, inv. T. Secaș	20 "
Iosif Cloambeș, preot Șușanoveț	20 "
Pompei Dorcea, preot, Șuștra	50 "
Ștefan Gherga, inv. Topolovețul-mare	5 "
Familia de Mocioni, Căpolnaș	2000 "
Anton Mocioni de Foen, Bulci	3000 "
Petru Ionaș, secretar dm. Bulci	300 "
David Dabici, notar, Dorgoș	10 "
Nicolae Vug, inv. Birchiș	2 "
Ștefan Bordoș, preot, Birchiș	5 "
Teodor Sîmedrea, preot, Bulza	5 "
Teodor Popa, inv. Chelmac	25 "
Ignatie Vișoiu, preot, Chelmac	50 "

CRONICA.

Necrolog. Emeritul preot Ioan Dogariu din lanova, a încetat din viață la 24 ianuarie v., în etate de 68 ani. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

Derivarea cuvintelor: Dumnezeu, sfânt și creștin și întrebuintarea cuvântului „lege“ pentru religione. — Cuvântul românesc Dumnezeu este format din cuvintele: Dominus Deorum, sub care nume înțelegeau romanii păgâni pre Iupiter. Primind romanii creștinismul au numit cu același nume și pre adevăratul Dumnezeu. Cuvântul sfânt este de origine latină și se derivă din sanctus. Din sanctus s'a format mai întâi „sânt“, iar prin contactul românilor cu slavii s'a mai edătuș dela „sfiatij“ și litera „f“ și a început a se pronunța de poporul român „sfânt“. Terminul latinesc „sânt“ este

mai vechiu, de oare-ce îl aflăm în cuvintele, cu cari poporul nostru numește unele sărbători, și anume: Sîmedru (sfântul Dumitru), Sânta-Măria etc. Cuvântul „creștin“ dela cuvântul latin vulgar „chrestianus“. Alătura cu cuvântul „creștin“ a intrat în limba română și cuvântul „păgân“ dela „paganus“ (sătean). Cuvântul „păgân“ în înțelesul, în carele îl folosește până în ziua de astăzi a intrat în limbă din motivul, că creștinismul la început s'a lătit mai cu seamă în orașe, iar satele la început au rămas cât-va timp pre lângă cultul zeilor. Cuvântul „lege“ pentru religione se folosește ca atare numai în limba română. Acest cuvânt a rămas astfel în întrebuintare în graiul poporului român din motivul, că după ce a detras Aurelian din Dacia legiunile, poporul român rămas aici în timpul năvălirilor barbare n'a avut organizațiune socială, și s'a condus în afacerile vieții de religione și datinele religioase, și astfel s'a format și încetățenit în graiul poporului român terminul de „lege“ pentru „religione“.

Regularea dotațiunei în Bucovina. Guvernul i. r. al țării a comunicat Consistoriului cu emisul din 23 decembrie 1909 Nr. 52200 următoarele: Pe baza prea înaltei decisiuni din 8 decembrie 1900, Ministeriul de culte și instrucțiune a hotărit cu emisul din 13 decembrie 1900 Nr. 49898, că din 1 ianuar 1910 începând să se acorde cantorilor în posturi sistemisate lefile precum urmează: I. Pentru cantori definitivi: 1. în Lemberg 1200 de coroane; 2. la bisericile parohiale ad. st. Parascevam și la Spiritul Sânt (resp. ad. st. Nicolaum) în Cernăuț 1050 de coroane; 3. în suburbiile Cernăuțului Roș și Horecea, apoi în orașele Sirete, Suceva, Rădăuț, Cămpulung, Gura Humorului, Storojineț, Vijnța, Coțman și Vatra Dornei câte 900 de coroane; 4. în Solca, Sadagura, Vijenca, Șipot pe Sirete, precum și în stațiunile de păstorire sufletească ale decanatului Putilei câte 800 de coroane, și 5. în toate celelalte stațiuni de păstorire sufletească tot câte 700 de coroane anual. Afară de aceea toți cantorii gr. or. definitivi au dreptul la 5 adausuri quinquenale de câte 50 coroane, pentru ale căror încuviințare este de calculat și timpul de până acuma. II. Cantorii provisorii primesc cu 200 de coroane mai puțină remunerație decât cei induși sub I, 1—5. La adausuri quinquenale ei n'au dreptul III. Pentru acoperirea acestor lefi se va adauge din fondul religionar gr. or. întru atâtă, întrucât aceste nu se vor putea acoperi din veniturile locale. Calcularea acestor din urmă are să se întâmple ca și până acuma. Acest act preagrățios al Măiestății Sale preaonoratului nostru Împărat se comunică parohiatelor și expositurilor parohiale spre știință și înștiințarea cantorilor bisericești.

Mormintele regilor din Iudeea. — Mai mulți Engleji au făcut săpături lângă aceea parte a Ierusalimului ce să numește „Dealul lui David“. Aici au dat peste un tunel necunoscut și săpând două puțuri au găsit mormântul lui David și al regilor Iudeii împreună cu comorile lor. Să crede că continuând săpăturile să vor găsi și vasele sante din timpul lui Solomon, Zerubabel și Irod.

Descoperiri. Alois Musil a descoperit că granița nordică a Arabiei are a să socoti cu 70 km. mai la nord ca până acum. El a aflat calea pe care Israilitenii au eșit din Egipt, a dovedit că Sinai de azi nu e identic cu cel din Biblie, a găsit patria lui Iob, locul unde s'a născut s. Harion și schitul acestuia; a dat peste biserici și reședințe de episcopi creștini necunoscute până acum, a aflat castele și palate ale

cruciărilor. Apoi a aflat calea romană de la Dumăsc la Palmira și Marea Roșie. În urmă a aflat ce erau altarele și locurile de jertfă ce să amintesc în Biblie și a putut lămurii unele simboale privitoare la Dumnezeu, precum și rostul templelor și foșoarelor. Musil a adunat bogat material despre obiceiurile la punerea numelui, la dreptul de azil, răzbunarea de sânge și la sântenia pământului.

Un popor fără legi. Ecaterina II. a Rusiei a voit a da oarecare legi acomodate tuturor popoarelor ei și așa a comandat la sine câte o deputațiune dela fiecare. Prezentându-se și Samoezii înaintea tronului, Ecaterina, prin talmaci, le spune scopul chemării, că adevă din dragoste părintească cătră Samoezi și binele lor, pentru pacea și fericirea supușilor, voește a le da legi, ca să se pedepsască aspru toți făcătorii de rele și că pe danșii de aceea i-a chemat, ca să-și spună dorința, ce legi ar fi mai bune pentru ei. Un bătrân venerabil se apleacă, sărută tronul și se roagă, ca împărăteasa să cruțe poporul lor de legi, pentru că danșii, ca și moșii lor, sânt fericiți și fără de legi și cât ține stepa nu a scăpat nici un făcător de rele nepedepsit; dar dacă voește a le face o bunătate, apoi să dea cât mai de grabă legi vecinilor lor, adevă Muscalilor, pentru că ei fac foarte multe fără de legi și fără a fi pedepsiți cândva de cineva. Și așa Samoezii au rămas fără de legi.

Anunț:

Se caută un întreprinzător expert ori arhitect care se facă planul și preliminarul de spese pentru repararea eventual zidirea bisericii gr. ort. rom. din Remetea-Timășeană. Respectivii sunt poftiți a se prezentă la fața locului.

Remetea-Timășeană (Temesremete) la 2 februarie 1910.

Iuliu Țoldan
paroh.

3-2

Cronică bibliografică.

A apărut „Geografia Ungariei” de Dr. Némethy Károly, prelucrată după noul plan ministerial în uzul preparandiilor, institutelor de învățământ și pentru privați, traducere din limba maghiară în românește de profesorul Nicolae Mihulin. Partea III. Manual ajutorat de Esc. Sa dl. Ministru reg. magh. al cultelor și instr. publice, conform ord. 147066/1909. Brassó-Brașov. Editura librăriei Ciurcu. Prețul: cor. 1'60.

Acest manual să estinde pe 116 pagini. Traducătorul a tradus din manualul original numai acele părți, cari sunt neapărat de lipsă în descrierea patriei noastre, ca manualul să nu devie prea voluminos.

În partea I. cuprinde o descriere generală a Ungariei, în partea a II-a adăm descrierea specială a Ungariei: a) șesurile, b) ținutul de dincolo de Dunăre, c) ținutul muntos ungar, d) Fiume și litoralul Ungaro-Croat, e) ținutul dintre Drina, Sava și Carstul, Croația, Slavonia, f) o recapitulare.

Prin această editură preparandiile au ajuns în posesiunea unui manual recunoscut de guvern, și așa suntem scoși din inconvenientele excepționale ministeriale.

— *Calea pocăinței* de Ladislau Uray directorul institutului corecțional din Nagyenyed (Aiud) tradusă și localizată de Ioan Vassiu.

— Nr. 25 din biblioteca teatrală edată de societatea pentru crearea unui fond de teatru român *O sămbătă norocoasă*, piesă populară în 4 acte de I. V. Prețul 40 fileri.

— Nr. 26 din bibl. teatrală *Moise păcurarul*, piesă teatrală populară în 4 acte și 1 tablou cu muzică, cântece și jocuri de Dr. Dionisie Stoica. Partea muzicală separată de Iacob Murășianu. Prețul 80 bani.

— *Glosar ortografic maghiar*. Prețul 30 fil. Să pot căpăta dela librăria diecezană din Arad.

— *Vatra Școlară* revistă pedagogică sub redacția dlui profesor Dr. Petru Șpan, Nr. 2. pe luna februarie 1910, cu următorul sumar: Dr. Petru Șpan, Contribuțiunile generale ale școlii la formarea caracterului. I. Crișianu, Câteva cuvinte despre Teodor Ceonțea. Ioan Mețian, Folosul și rolul botanicii în școala populară. Iosif Stanca, Din viața dascălească. Sica, Din viața școlară. Grațian Capătă, Dări de seamă. Unchiul, Din experiența. Din viața naturii. Informațiuni. Bibliografie.

Concurse.

1. *Voivodeni*: În bani gata 200 cor. 2. Lemne pentru învățator și școală 16 metrii 3. Scripturistica 12 cor. 4. Conferința 24 cor. 5. Stole dela înmormântări mari 1 cor. dela mici 50 fil., dela mari cu liturgie 2 cor. cvartir și grădină.

2. *Mustești*, în bani 181 cor. Pământ extravilan 6 jugh. 45 cor. 3. 6 șinice grâu 80 cor. 4. 6 șinice cucuruz 60 cor. 5. 8 stânjini de lemne și pentru sala de învățământ. 6. Scripturistica 8 cor. 7. Conferința 16 cor. 8. Cvartir și grădină și venitele cantonale.

3. *Roșia*, în bani 240 cor. 2. 6 Hll. grâu 78 cor. 3. 6 Hll. cucuruz 60 cor. 4. Lemne pentru învățator 4 stânjini și 2 stânjini pentru sala de învățământ. 5. Conferința 12 cor. 6. Scripturistica 6 cor. 7. Cvartir corăspunzător și grădină.

Doritorii de a ocupa vre-una din stațiunile de sus recusele adresate respectivului comitet parohial și ajustate cu documentele prescise, vor avea a-le sub șterne oficiului ppopesc din Buteni (Buttyin) com. Arad până la 30 zile după publicarea acestui concurs avânt a-se prezentă în careva duminică ori sârbătoare în s. biserică din comuna în care a recurs, spre a se arată desteritatea în cântare și tipic.

Buttyin (Buteni) 27 ian. 1909 9 febr. 1910.

Comitetele parohiale

În conțelegere cu: I. Bodea pprot. inspector școlar

—□—

1—

Pe baza încuviințării Ven. Conz. Nr. 7515/909, se escrie concurs pe parohia de cl. III din Iarcoș, în urma dispozițiunii Ven. Conz. Nr. 134/910 pe parohia de cl. III din Neagra, cu termin de 30 zile dela primă publicare, pe lângă următoarele emoluminte:

În Iarcoș: 1. $\frac{1}{2}$ sesie parohială, parte fână parte arător. 2. Dreptul de pășunat pentru 8 capel vite. 3. Birul preoțesc una măsură cucuruz sfârma dela fiecare număr de casă, circa 70 de numere, sa 2 cor. de număr. 4. Stolele legale. 5. Întregirea legal dela staț. Dările după sesie le va suportă cel ales avânt a și catehiză în școala confesională ort. de acolo fără altă remunerațiune.

In Neagra: 1/2 sesie pământ. 2. Birul dela 70 case 10 Hl. cucuruz sfărmat. 3. Stolele legale. 4. Întregirea legală dela stat. 5. Dările după sesie le va suportă cel ales, având acesta a și catehiză în școala ort. de acolo fără altă remunerațiune.

Ambele parohii fiind de cl. a III dela recurenți să recere ecalificațiune corespunzătoare.

Doritorii de-a ocupa pre-una din parohiile de sus recursele adresate respectivului comitet parohial și ajustate cu documentele prescise în regulamentul pentru parohii, vor avea a-le subșterne oficiului protopopesc din Buteni (Buttyin) în timpul indicat, având a-se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică, —pe lângă observarea §-ului 20 din Reg. pentru parohii, —spre a-și arată desteritatea în oratorie și rituale.

Comitetele parohiale

În conțelegere cu: *Iuliu Bodea* adm. protopopesc.

—□—

1—3

Pe baza înaltului ordin al Ven. Consistor Aradan Nr. 7512/909, se publică concurs pentru îndeplinirea parohiei a II din *Nadăș*, protoprezbiteratul Butenilor, devenită vacantă prin trecerea la cele eterne a fostului paroh *Ioan Kőrösladanyi*, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Parohia fiind de cl. I dela recurenți se cere ecalificațiune prescisa în alinia primă a §-lui 17 din Regulamentul pentru parohii. Emolumentele sunt: 1. Casa parohială cu intravilan. 2. Una sesiune pământ la deal. 3. Birul preoțesc dela fiecare casă câte 15 litre grâu ori cucuruz. 4. Stolele legale. 5. Întregirea legală dela stat. 6. Dările după sesiune și intravilan are a-le suportă alesul. Să observă, că nou alesul e obligat a catehiză în școalele ort. române din loc fără altă remunerațiune dela parohie ori dieceză.

Doritorii de-a ocupa această parohie să avizează, că petițiile ajustate regulamentar, și adresate comitetului parohial din *Nadăș*, să-le înainteze P. On. oficiu protoprezbiteral în *Buttyin* (Buteni) având dâșii cu stricta observare a §-lui 20 din regulamentul pentru parohii, a-se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din *Nadăș*, spre a-și arată desteritatea în cant, tipic ori oratorie.

Din ședința comitetului parohial ținută în *Nadăș*, la 26 decembrie 18 Ian. 910 1909.

Georgiu Popoviciu

Mihaiu Voluntir

paroh. preș. com. paroh

inv. not. com.

În conțelegere cu: *Iuliu Bodea* adm. protoprezbiteral.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți cantonale din *Magulicea*, să escrie din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt: 1. Salar în bani gata din cassa cult. 500 cor. 2. Spese de conferință 20 cor. 3. Scripturistică 20 cor. 4. Lemne pentru încălzirea salei de învățământ și a locuinței învăț. după trebuință. 5. Uzufructul grădinei școl. 1/2 jughâr. 6. Dela inormântări unde va fi poftit 1 cor. 7. Locuința în natură Întregirea salariului învățătoresc la 1000 cor. cu ajutor de stat și cvinvenalele să vor cere dela stat conform art. XXVII 1907.

Doritorii de-a ocupa acest post sunt poftiți să-și subștearnă recursele lor instruate conform regulamentul și adresate comitetului paroh. la subsemnatul în *Halmagiu* (*Nagyhalmagy*;) totodată sunt poftiți a-se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică din *Magulicea* spre a-și arată desteritatea în cant și tipic făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Comitetul parohial

În conțelegere cu *Cornel Lazar* protopop insp. școlar.

Pe baza rezoluțiunei Venerabilului Consistor eparhial dto 14/27 ianuarie 1910 Nr. 125/910 prin aceasta se escrie de nou concurs pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă parohul deficient *Constantin Ișfănescu* din *Săcusigi* protoprezbiteratul *Timișorii*, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan.

Beneficiul se compune din jumătate de sesiune și grădinele parohiale; din birul preoțesc și din venitele stolare.

Fiind parohia de clasa I. (primă) dela recurenți se recere ecalificațiune prescisa în §-17 alinea primă din Regulamentul pentru parohii. Reflectanții vor avea să se prezinte în s. biserică cu observarea §-20 din acelaș regulament, spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală. Recursele sunt a se trimite P. On. oficiu prezbiteral din (*Temesvár-Gyárvaros*) *Timișoara-Fabric*.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută în *Săcusigi* la 31 decembrie 1909.

Comitetul parohial

Cu consenzul prezb. Dr. *Tr. Putici*.

—□—

3—3

Pe baza ordinațiunei Ven. Consist. din *Arad*, ad. Nr. 6469/909, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant, dela școala noastră confesională din *Șiștaroveți*.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor. 2. Cvinvenalele prescise de lege. 3. De cortelul învățătorului se va îngrijii comuna bisericească. 4. Pentru conferințe 20 cor. 5. Pentru scripturistică 10 cor. 6. Dela inormântări unde va fi poftit 1 cor. Alegândul învățător va avea a instrua elevii în cântările bisericești și a conduce strana fără alta remunerație. Recursele ajustate conform dispozițiunilor regulamentare, adresate comitetului parohial din *Șiștaroveți*, se vor înainta Prea Onor. oficiu protopopesc în *Lipova* (*Lippa*) până la termenul legal, având recurenții a se prezenta în acest timp, în vre-o duminică ori sârbătoare în sfta biserică din *Șiștaroveți*, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic. Conducătorii de cor vor fi preferiți.

Dat din ședința comitetului par. din *Șiștaroveți*, ținută la 10 dec. 909. (2 ianuarie 1910.)

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Ioan Cimponeri*, adm. protop.

—□—

3—3

În senzul ordinului Ven. Consistor orădan Nr. 2904/309 B. 1909, pentru îndeplinirea parohiei de cl. II *Cueșd*, tractul ppez al *Peșteșului* se publică concurs repetit cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

În caz. dacă nu vor fi recurenți ecalificați pentru cl. II se admit și cu ecalificație de cl. III-a. Emolumente: 1. Casă parohială cu 2 odăi, bucătărie și cămară. 2. Un intravilan de 2 jugh. în preț de 50 coroane. 3. Câte-o vică cucuruz sfărmat, dela fiecare Nr de casă (de prezent 50 numere.) a 2 cor. 50 fil. adecă 125 cor. 4. Dela fiecare număr de casă, (câte 1 coroană bani de fân, adecă 50 cor. 5. Stolele uzuate, calcul mediu 50 cor. 6. Întregirea dela stat, după cum se va statorî. Catehizările la școala confesională alesul e obligat a le provedea fără remunerațiune specială dela comuna bisericească.

Doritorii de-a ocupa această parohie sunt poftiți ca petițiile lor, ajustate conform recerințelor statutare și regulamentare în vigoare, să le înainteze sub-

scrisului în termin concursual, adresate comitetului parohial din Cuesd, având dâșii a se prezenta în sfânta biserică deacolo, cu observarea strictă a §-lui 20 din Regulamentul pomenit, spre a-și arăta dexteritatea, în cântare tipic și oratorie.

Pentru comitetul parohial:

Ioan Tr. Filip
președinte.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter
—□— 3—3

În urma deciziei ven. Consist. diec. Nr 7976/1909 să scrie din nou concurs pentru *capelania temporală de clasa II din Brusturi* cu admiterea recurenților cu calificare de clasa III în termin de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Beneficiile sunt: jumătate din toate venitele parohiale, cari sunt: 1. În loc de bir paroh. 6 $\frac{1}{2}$ jugh. pământ arător și fânați în valoare de 200 cor. după care pe $\frac{1}{2}$ va solvi dările publice alesul. 2. Stolele legale cari după coala de fasiune B fac 180 cor. 3. Ajutor de stat conform evaluăției alesului. 4. De locuință are să se tugrijească alesul pe spesele sale.

Doritori de a ocupa acest post sunt poftiți să-și susțină recursurile lor ajustate conform Regulamentului și adresate comitetului paroh. din Brusturi la oficiul protoprezbiteral din Halmagiu (Nagyhalmagy) și să se prezinte în vre-o duminică ori sârbătoare sub durată concursului la S. biserică din Brusturi spre a-și arăta dexteritatea în celea rituale respective predicament, făcându-se astfel cunoscut poporului.

Comitetul parohial:

În conțelegere cu: *Cornel Lazar*, protoprezbiter
—□— 3—3

Pe baza ord. Ven. Consistor din Arad dto 24 noiembrie, 1909 Nr. 7164 se publică concurs pentru îndeplinirea postului de învățator dela școala gr. or. rom. din *Nagykomlós* (B. Comloș) devenit vacant prin pensionarea fostului învățator Iuliu Vuia — cu termin de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Salariul împreună cu acest post este: 1. Salar fundamental 1000 coroane în bani gata 2. Cvarțir constător din 2 chilii, antișambă, tindă, cămară, podrum, podul, ce cade de asupra locuinței, grajd, cocină grădină intravilană 400 □ stânjini. 3. Cvinvenalele prescise de lege se compută numai după un serviciu de 5 ani neîntrerupt în această comună 4. Pentru conducerea școalei de rep. agronomice confesionale 100 cor. anual, dar numai cât timp comuna bisericească va susține această școală. 5. Dela înmormântări, unde va fi poftit, 80 fil.

Alesul învățator e îndatorat a îngrijii pe spesele proprii de ținerea în curățenie a locuinței sale în partea din lăuntru; a conduce fără altă remunerațiune — strana și a instrui băieții școlari în cântările bisericesti; în fine e îndatorat a-și exoperă dela inspectorele reg. de școale îndreptățirea provizoră pentru conducerea școalei de rep. agronomice și cel mult în doi ani a-și câștiga calificățiunea prescisa pentru această școală.

Dela recurenți se recere: calificățiunea prescisa de lege cu testimoniu distins, atestat despre capacitate de a putea conduce corul și în fine declarațiune, că decând reflectează la cvinvenale.

Cei ce doresc a ocupa acest post, vor avea a-și înaintă recursurile ajustate conform §-lui 61 din Regulament și adresate comitetului parohial gr. or. rom

din *Nagykomlós* (B. Comloș) — oficiului protopopes din *Nagykomlós* (B. Comloș) având a se prezenta în eutare duminică ori sârbătoare în sfânta biserică cu aice spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Nagykolós (B. Comloș) din ședința comitetului parohial ținută la 14/27 ianuarie. 1910

Mihai Păcățian,
prez. com. par.

Iulian Popescu,
notar.

În conțelegere cu mine: *P. Minulescu* protopresbiter
inspector școlar.
—□— 3—

Devenind vacantă stațiunea învățătorească dela școala veche din *Seleușcigherel* pentru deplinirea acele prin aceasta se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. Salar fundamental. 100 cor. 2. Cvarțir, grădină și cănepiște în natură 200 cor. 3. Pentru scripturistica 20 cor. 4. coratorat 20 cor. 5. Pentru conferințe învățătorești căraușia și diurnă 2 zi. 6. Dela înmormântări cu liturgia 2 cor. fără liturgie 1-2 zi.

Competenții au a-și trimite recursurile Oficiului prezbiteral rom. gr. or. din Boroșineu; ear până alege a se prezenta la biserică în vre-o duminică ori sârbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Alesul, numai după serviciul de 5 ani prestat comună, e îndreptățit la cvinvenal dela parohie.

Din ședința comitetului parohiat ținută în *Seleușcigherel* la 10/23 ianuarie 1910.

Teodor Sandru
m. p. președinte.

Iulian Butariu
m. p. notariu.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* m. p. prezbiter insp. școl.
—□— 3—

Pentru îndeplinirea postului învățătorească vacanță dela *Butan-Magești-Iosani*, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Din *Butan-Magești* suma de 300 cor. repartiat pe locuitorii comunei. 2. Din *Iosani* 300 iarăși repartiat pe locuitorii acestei comunei, o servându-se, că dacă în timp s'ar edifica școala în *Iosani*, atunci suma se va întregi prin ajutor dela stat. 3. Ajutorul cerut dela stat, ca să atingă minimal prescise de lege. 4. Venitul Stolar: dela mort mic 2 cor. mort mare 2 cor. cununii 1 cor. 5. Alesul conduce strana în biserică, ca și cântăret; iar pentru funcțiunile cantonale nu are drept a cere nici o remunerațiune. Este obligat a și conduce elevii la biserică în toată duminica și sârbătoreea.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, petițiile lor adresate comitetului parohial din *Butan-Magești-Iosani*, să le ajusteze cu documentele prescise de calificățiune și să le trimită subscrisu protopop în terminul concursual, având dâșii conform dispozițiilor regulamentului congresual, a se prezenta în sfânta biserică din numitele parohii, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Pentru comitetul parohial:

Samuil Iacob,
președinte.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter
inspector școl.
—□— 3—